

Aleg. 112.

Sprawozdanie

komisyi dla spraw gospodarstwa krajowego o wniosku p. Grossa w przedmiocie wejścia w wykonanie ustaw państwowych o komasacyi gruntów, o dzieleniu gruntów wspólnych i o oczyszczeniu lasów z cudzych gruntów.

W Czerwcu roku 1883. ogłoszone zostały ustawy państwowe o komasacyi gruntów, o dzieleniu gruntów wspólnych i o oczyszczeniu lasów z cudzych gruntów, które jednak z powodu zastrzeżenia, wymagającego ich uzupełnienia w niektórych szczegółach ustawą krajową, dotąd w wykonanie wejść nie mogły, ponieważ Sejm temu wymaganiu zadość nie uczynił.

Już w roku 1884. wniósł Wydział powiatowy Sanocki prośbę do Wysokiego Sejmu, domagając się uchwalenia wskazanej ustawy krajowej — w czasie ubiegłej sesyi zaś przedstawił Zarząd Kółek rolniczych Wysokiemu Sejmowi prośby czterdziestu gmin tej samej treści.

Komisya dla spraw gospodarstwa krajowego, której te petycye przekazane zostały, przyszedłszy po dokładnem zbadaniu sprawy do przekonania o ważności przepisów komasacyjnych i o możliwości ich zastosowania, przedstawiła też na skutek tych prośb Wysokiemu Sejmowi pod dniem 11 Stycznia 1885. swe sprawozdanie z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, by zechciał wnieść na najbliższej sesyi pod obrady Sejmu projekt ustawy krajowej, uzupełniającej ustawę państwową z dnia 7 Czerwca 1883. (Nr. 93 Dz. u. p.) w myśl §. 45. tejże ustawy“, wykazując zarazem w swem sprawozdaniu, iż projekt ten — tak jak się to w innych prowincjach działo, najwłaściwiej od c. k. Rządu wyjść powinien.

Jakkolwiek sprawa ta dla braku czasu nie weszła na porządek dzienny obrad Wysokiego Sejmu, nie omieszkał jednak Wydział krajowy nią się zająć i wystosował przy odezwie swej z dnia 5 Lutego 1886. Nr. 925 prośbę do Prezydium c. k. Namiestnictwa o zarządzenie przedwstępnych obrad komisyjnych przy udziale swych delegatów oraz delegatów Towarzystw gospodarskich i Towarzystwa leśnego, celem zapoznania się przed powzięciem decyzyi z podstawnym materiałem, którego by te obrady komisyjne najprędzej i najpewniej dostarczyć mogły.

Prośba Wydziału krajowego nie znalazła wprawdzie uwzględnienia — odniosła jednak ten wielce pożądany skutek, iż c. k. Rząd w ogólnych chociaż zarysach zaznaczył stanowisko, które względem sprawy komasacyjnej zająć zamierza — mianowicie w reskryptach z dnia 27 Grudnia 1885. L. 16277 i z dnia 27 Sierpnia 1886. L. 6864 oświadczyło c. k. Ministerstwo rolnictwa jak następuje:

a) Rozwój ustawodawstwa agraryjnego za pomocą odpowiednich ustaw krajowych zawisłym jest od tego, aby kraj sam objawił w drodze właściwej, iż życzy sobie tego rozwoju i aby odpowiedni ku temu nazaczył termin.

b) Życzeniem jest c. k. Ministerstwa rolnictwa, aby dotyczące obrady Sejmu krajowego odbyły się i uchwały Sejmowe powzięte zostały na podstawie przedłożeń rządowych, których wypracowanie poprzedziłyby komisyjne obrady przedsięwzięte w kraju przy udziale delegatów Wydziału krajowego i Towarzystwa gospodarskiego względnie Towarzystwa lesnego.

c) W obec doniosłego znaczenia ustaw agraryjnych przywiązuje Ministerstwo rolnictwa szczególną wagę do tego, aby co do zasadniczej strony kwestyi przedewszystkiem przysłała do skutku enuncyacya samego Sejmu krajowego, jak się to już w innych krajach koronnych stało.

Z pierwszych dwóch ustępów ministeryjalnego oświadczenia wypadałoby zatem wnosić, iżby Wysoki Sejm tylko potrzebę komasacyjnej ustawy krajowej uznać potrzebował, aby mu ze strony c. k. Rządu projekt odpowiedniej ustawy był przedłożonym, gdyby trzeci ustęp nie stawiał dalej idące żądanie, to jest, aby enuncyacya Wysokiego Sejmu zarazem i zasadniczą stronę tej kwestyi obejmowała.

Z uwagi więc na nie dość jasne określenie żądanych przez c. k. Rząd warunków dalszej akcyi — nie mniej ze względu na to, iż wypracowanie tak ważnej a zarazem gruntownych studyów przedwstępnych wymagającej ustawy dłuższego zajęcia wymagać będzie — zaś Wysoki Sejm dopuścić nie zechce, aby tylokrotne żądania rolników, chcących swe agraryjne stosunki uregulować, z powodu braku ustawodawczych norm bez uwzględnienia pozostały, widzi komisya dla spraw gospodarstwa krajowego jedyne wyjście w tem, aby Wysoki Sejm uznając potrzebę rychłego wejścia w wykonanie krajowej ustawy komasacyjnej Wydziałowi swemu przeprowadzenie dalszych w tym celu rokowań z c. k. Rządem polecić raczył — i czyni zatem następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uznaje potrzebę rychłego wejścia w wykonanie ustaw o komasacyi gruntów, dzieleniu gruntów wspólnych i o oczyszczeniu lasów od gruntów cudzych i poleca Wydziałowi krajowemu, aby w tym celu dalsze poczynił kroki w myśl reskryptów c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 27 Grudnia 1883. L. 16277 i z dnia 27 Sierpnia 1886. L. 6864 — oraz aby potrzebne dla rozwoju tej sprawy wnioski przedstawił Sejmowi na najbliższej sesyi.

Lwów dnia 12. Stycznia 1887.

Przewodniczący:

Stanisław Polanowski.

Sprawozdawca:

Piotr Gross.